

NOTULEN van de vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 14 november 2024 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: de heer mr. drs. C. Bremmer, plaatsvervangend voorzitter.

Griffier: de heer B.J. Urban.

Aanwezige leden: de heer mr. drs. C. Bremmer, mevrouw R.E. de Bruin-Van Alphen, de heren A. Deuzeman, W.J. van Duivendijk en G. van den Ende, mevrouw C.L. Ilić, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, mevrouw J.G. van der Krogt, de heren P. 't Lam, B. Lavrijsen en E.M.L.H. Maassen, mevrouw K.S. van Meenen, mevrouw E. Mieremet, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heren A.L.R. Posthuma en B.W. Reinke, mevrouw J.C. Schroot, mevrouw H.M. van der Wende, mevrouw P. Wijnen en mevrouw M.J.T. Zoun.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer C.J. van der Elst en de heer H.G. Schokker.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter:** Ik open hierbij de vergadering en stel voor dat we de agenda vaststellen zoals we die hebben gekregen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

De **voorzitter:** Onze gewaardeerde burgemeester is vanavond helaas verhinderd om de vergadering voor te zitten. Daarom ben ik vanavond uw voorzitter; dat zal een hoge uitzondering zijn. Ondanks een korte agenda hebben we vandaag een volle tribune. Bijna 30 dorpsgenoten hebben de afgelopen weken de cursus Politiek Actief gevolgd. Vanavond is hun laatste avond. Diversen van ons hebben meegewerkt aan hun kennismaking. Ik kan u zeggen dat het heel aangenaam was. Ze zijn aanwezig bij een deel van de raadsvergadering en ronden daarna de cursus af in een andere zaal. Ik heb gehoord dat jullie een enthousiaste en betrokken groep zijn. De cursus heeft ongetwijfeld bijgedragen aan jullie begrip van wat we hier in het gemeentehuis doen en hoe je hier als inwoner invloed kan hebben. Wie weet zien we sommigen van jullie nog terug in een partij of in een fractie. In maart 2026 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen en in maart 2030 ook weer. Wie weet tot ziens, zou ik bijna zeggen. Heel veel dank voor jullie inzet tot nu toe en een prettige afronding van de cursus.

Voor de spreektijden is vanavond uitgegaan van een vergadering van anderhalf uur. Dit betekent negen minuten per fractie en zestien minuten voor het college. We zullen dus mooi op tijd klaar zijn. Ik wil iedereen vragen na afloop deze zaal meteen te verlaten, want de bodes zullen de zaal daarna klaarmaken voor het ondernemersontbijt morgenochtend vroeg. Morgen zullen meerderen van ons deelnemen aan een excursie naar Brussel van gemeenteraadsleden, wethouders, ambtenaren, griffiers en een delegatie uit de Leidse regio, onder anderen Jolien Schroot en ik. We hopen er morgenochtend voor 07.00 uur te zijn. Ook voor ons begint het morgenochtend dus vroeg.

2. Vaststellen raadsnotulen van 26 september 2024

De **voorzitter:** Even voor de tribune: er wordt steeds een verslag van de raadsvergadering gemaakt. Niet van de commissievergaderingen - daarvan wordt een besluitenlijst gemaakt - maar van de voltallige, plenaire raadsvergadering, zoals we hier zitten, wordt een woordelijk verslag gemaakt. Dat stellen we meestal in de daaropvolgende raadsvergadering vast. Ik constateer dat de griffie - dat zijn de ambtenaren die de raad terzijde staan - geen voorstellen tot wijziging van deze conceptnotulen heeft ontvangen.

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad

3.1. Brieven van instellingen of burgers;

3.2. Informatiebrieven van het college van B en W

3.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

De **voorzitter**: We stellen de lijst van ingekomen stukken, die uit drie onderdelen bestaat, met de voorgestelde wijze van afdoening vast.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Het gaat over informatiebrief 62 over de tijdelijke scheve huisjes. Onze vraag is waarom er is gekozen voor een tijdelijke oplossing en niet voor een permanente oplossing. Wellicht kan de wethouder dit in de commissie toelichten wanneer we het over wonen gaan hebben of misschien nu in een kort antwoord.

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Ik denk niet dat ik nu een uitgebreid inhoudelijk antwoord kan geven, maar het is volgens mij voor een periode van vijftien jaar. Eerlijk gezegd denk ik dat dat een behoorlijke periode is. Zo gaat het in de hele regio, ook met de scheve huisjes die nu in Zoeterwoude en in Oegstgeest worden neergezet. Dat zijn eigenlijk ook de afspraken vanuit de regio. Dat is dus de reden waarom voor deze periode is gekozen. Als u hier uitgebreider over wilt spreken, zullen we dat inderdaad in de commissie moeten doen.

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. We maken ons een beetje zorgen over Adegeest, over de bezwaarschriften daarover.

De **voorzitter**: Om welke brief gaat dat?

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Dat betreft de brieven 2599, 2600 en 2601. Misschien wil de wethouder daar iets over vertellen, maar aangezien de heer Posthuma daar in het vragenuurtje vragen over gaat stellen, mag dat ook op dat moment.

De **voorzitter**: Dan stel ik voor dat u uw vragen in dat verband stelt.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik zou graag namens de CDA-fractie met verwijzing naar informatiebrief 65 complimenten willen geven aan wethouder Van der Elst voor de overdracht van de schoolgebouwen. Dat was een ingewikkeld dossier. Het is fijn dat het nu eindelijk is gelukt.

Met inachtneming van het bovenstaande wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

De **voorzitter**: Een enkel punt komt dus nog terug in de commissie.

4. Vragenuurtje en actuele bestuurlijke aangelegenheden

De **voorzitter**: De heer Posthuma van de Partij van de Arbeid heeft vragen aangekondigd over het project Adegeest.

Project Adegeest

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Het project Adegeest is het duurste project ooit in Voorschoten, à € 20 miljoen. Op 1 februari van dit jaar hebben wij het definitief ontwerp goedgekeurd in deze raad. Er werd toen gezegd dat we in mei 2024 zouden aanvangen met het project. Anderhalve maand later, eind juni 2024, is het project Adegeest officieel van start gegaan. We zijn nu vierenhalve maand verder. Ondertussen we onderhands begrepen dat verschillende vergunningen best wel moeizaam verlopen. Er zijn ook verschillende bezwaren ingediend; meneer Van den Ende refereerde daar al aan. Nu blijkt ook dat het hoogheemraadschap nog geen vergunning heeft afgegeven. Het loopt volgens mij niet zo goed bij het duurste project in Voorschoten ooit. Ik heb in de stukken teruggekeken en ik heb niks kunnen vinden over moeilijkheden met vergunningen of problemen met het hoogheemraadschap. Ik vraag me dus echt af wat er aan de hand is en of we nog wel in control zijn ten aanzien van dit project. Ik heb dus twee vragen aan de wethouder. Eén: wat is nu de stand van zaken van het project? Want als je daar met enige regelmaat langskomt, zie je dat er echt niks gebeurt. Twee: wat is de stand van

zaken ten aanzien van die vergunning van het hoogheemraadschap en wanneer verwacht u dat die vergunning zal worden afgegeven?

Wethouder **Schokker**: Voorzitter. Dank voor de vragen. Die zijn begrijpelijk, want er staat inderdaad al een tijd een bord bij Adegeest. De daadwerkelijke werkzaamheden wachten, afgezien van het gemaal, nog op de daadwerkelijke uitvoering. De belangrijkste reden daarvoor, waaraan de heer Posthuma zelf al heeft gerefereerd, is de benodigde bemalingsvergunning van het hoogheemraadschap van Rijnland. Die is in mei-juni aangevraagd; die vergunning is aanvullend op de reeds verleende omgevingsvergunning. Vanwege capaciteitsproblemen bij het hoogheemraadschap duurt dat langer. We zijn daarover in druk overleg met het hoogheemraadschap om te zorgen dat we die vergunning zo spoedig mogelijk krijgen, maar dat proces moet uiteraard wel zijn beloop krijgen, net als bij de gemeente. Ze hebben nog wat vragen voor nader onderzoek en nadere berekeningen. Het kost daardoor gewoon wat meer tijd. Er zit schot in de zaak; dat is in ieder geval mooi. We verwachten dat de vergunning spoedig, op korte termijn, zal worden verleend. Het is niet echt de verwachting dat dit de nodige extra kosten met zich mee zal brengen. We hopen dat deze vertraging in het begin van het project kan worden ingehaald.

Ik heb volgens mij ook een vraag van de heer Van den Ende die ook over Adegeest gaat. We hebben vooraf even contact gehad. Die vraag gaat over het bruggetje, want daar zijn ook vragen over gekomen. Daar vindt op dit moment aanvullend flora- en faunaonderzoek plaats. Dat gaat over de openstelling van het bruggetje, waarover destijds een amendement is ingediend bij de vaststelling van het DO. Daar vindt op dit moment dus aanvullend onderzoek plaats: kan het nou wel of niet? Naar aanleiding daarvan komt het bij het college en gaan we kijken hoe we daarmee omgaan. Daar zullen wij u zo spoedig mogelijk over informeren, maar het is ons bekend dat daar behoorlijk wat vragen en bezwaren over zijn ingediend. Daar zullen we uiteraard goed naar kijken.

De **voorzitter**: Ik wil de procedure goed bewaken en geef eerst de heer Posthuma de gelegenheid voor zijn vervolgvragen en daarna de heer Van den Ende van Voorschoten Lokaal.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik dank de wethouder voor de antwoorden. Als ik goed heb begrepen wat de wethouder heeft gezegd, moet die vergunning op korte termijn doorgaan. Ik hoorde de wethouder ook zeggen dat dit uitstel niet tot extra kosten zal leiden. Ik hoor graag van de wethouder of het echt het geval is dat we gewoon binnen de marge blijven van het toch wel vrij dure project. Ik heb nog een andere vraag. Ik hoorde de wethouder zeggen dat deze vergunning in mei-juni is aangevraagd. Het project is in deze raad vastgesteld op 1 februari. Wat is de reden waarom die vergunning een paar maanden later is aangevraagd? Had dat niet veel eerder gekund?

Wethouder **Schokker**: De eerste vraag was of we binnen het budget blijven. Er is op dit moment geen enkel teken dat dit niet het geval is. Het antwoord is dus: ja, we blijven binnen het budget. De tweede vraag was of de vergunning niet eerder had kunnen worden aangevraagd. Er zit een bepaalde volgorde in. We hebben dus eerst die omgevingsvergunning moeten aanvragen en daarna deze bemalingsvergunning. Ik had de vergunning graag eerder aangevraagd, maar dit is in ieder geval de situatie en ik denk eerlijk gezegd dat het niet eerder had gekund.

De **voorzitter**: Nog één afrondende opmerking.

De heer **Posthuma** (PvdA): Dank u wel voor de antwoorden, wethouder. Wat ik daar toch een beetje lastig aan vind, is dat dit gewoon met projectmanagement te maken heeft. Dit was natuurlijk wel te voorzien, omdat deze aanvraag zou moeten worden gedaan. Ik vind het toch heel moeilijk te begrijpen dat, als wij op 1 februari een plan hebben goedgekeurd dat in mei zou moeten aanvangen, dit vervolgens juni wordt en dat het vervolgens half november nog niet is begonnen. Ik wil daar graag wat meer informatie over hebben. We hebben ook afgesproken dat we twee keer per jaar geïnformeerd zouden worden over dit project. Volgens mij heb ik het afgelopen jaar nog geen informatiebrief hierover ontvangen. Dus graag wat meer informatie richting onze raad, zodat we dit duurste project van Voorschoten goed kunnen monitoren. Dat is belangrijk.

Wethouder **Schokker**: De eerste informatiebrief heeft u in de zomer ontvangen. Er is toen dus een update geweest. De tweede informatiebrief komt eraan. Daarin zullen we ook ingaan op de bezwaren die er zijn geweest et cetera. Daarin komen we daar dus op terug. Wat die omgevingsvergunning betreft: die heb je deels zelf in de hand, maar deels ben je ook afhankelijk

van andere partijen, zoals het hoogheemraadschap. Dat moet heel nauwkeurig gebeuren. Er vinden aanvullende berekeningen plaats. Dat heeft helaas wat meer tijd gekost, maar dat heb je met een project. We hebben een uitstekend projectmanagement, maar het gebeurt gewoon weleens dat iets even tegenzit. Dit valt nu tegen. Het is goed dat u het aan de orde stelt, maar het komt helemaal goed.

De heer **Van den Ende** (Voorschoten Lokaal): Ik vraag me af waarom het onderzoek naar flora en fauna nu pas wordt gedaan. Ik vraag me ook af waarom er zoveel bezwaarschriften over Adegeest zijn.

Wethouder **Schokker**: U geeft zelf eigenlijk al een beetje het antwoord: het wordt nu gedaan omdat de bezwaarperiode tot een bepaalde termijn liep. Naar aanleiding van die bezwaarperiode zijn hier de nodige bezwaren over ingediend. Daarom wordt op dit moment aanvullend flora- en faunaonderzoek gedaan. Het DO is vastgesteld en toen is dit punt in de participatie naar voren gekomen. Vervolgens vindt de omgevingsvergunning et cetera plaats. Dan kan je bezwaar aantekenen. Er is dus bezwaar aangetekend. Daar wordt vervolgens weer op gereageerd en dan vinden er acties plaats. Dat is de volgorde van de dingen.

De **voorzitter**: De heer Maassen heeft een korte aanvullende vraag.

De heer **Maassen** (SP): Heel kort. De wethouder zei in zijn eerste termijn dat spoedig duidelijk zou worden en aan de raad zou worden gecommuniceerd of een aanpassing van het definitief ontwerp nodig is of niet. Dat zou hij zo spoedig mogelijk laten weten. Ik vraag me af of hij een indicatie heeft hoe spoedig dat ongeveer is. Hebben we het over weken of over maanden?

Wethouder **Schokker**: Ik hoop dat dit nog dit jaar lukt, maar ik moet een slag om de arm houden: uiterlijk Q1 van het nieuwe jaar. Maar ik ga er mijn uiterste best voor doen dat het gewoon dit jaar komt.

De **voorzitter**: Ik zie een laatste vraag van mevrouw Ilić. Dan willen we weer verder.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Ik zou graag nog wat meer toelichting van de wethouder krijgen over hoe de raad geïnformeerd wordt. Betekent dit dat er verschillende opties open zijn? Om man en paard te noemen: ligt de mogelijkheid open dat de bruggetjes vervallen in het ontwerp?

Wethouder **Schokker**: Ja.

De **voorzitter**: Daarmee zijn we tot de afronding van het vragen uur gekomen, met dank aan de vragenstellers voor de inbreng.

5. Hamerstukken

De **voorzitter**: Voor de mensen op de tribune: hamerstukken zijn stukken waarvan de raadsadviescommissies gezegd hebben: wij vinden dit prima en hebben er geen opmerkingen over in de raad. Besprekingsstukken zijn stukken die in de raadscommissies besproken zijn, waarover in de commissie geen sprake was van een unaniem oordeel maar van verschillende standpunten en waarover men het gesprek hier in de plenaire raad wil voortzetten.

5.1. Ontslag en benoeming leden Raad van Toezicht Stichting VOS (raadsregistratienummer Z/24/090412/411389)

Dit voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

5.2. Periodieke evaluatie bestuurskracht (raadsregistratienummer Z/23/074755/414004)

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Het bestuurskrachtonderzoek is een onafhankelijke blik op het functioneren van de gemeente in brede zin. We hebben in de commissie al benoemd dat we vinden dat de nadruk in dit stuk heel sterk op interne processen ligt. Dat heeft waarde en we

zullen het stuk steunen, maar het is wel wat beperkt als we vanuit een quickscan weten dat er ook onder inwoners in het dorp best wel veel onvrede leeft. We hopen dus dat dit in het vervolgproces onder de burgemeester wel opgepakt wordt.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Wij waren eigenlijk zeer ontevreden over het stuk. We kijken heel erg uit naar de vervolgstappen die worden gezet, waarbij niet alleen gekeken moet worden naar hoe wij het als raad beter moeten doen, maar vooral ook naar hoe we het binnen de organisatie beter kunnen organiseren en regelen.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

5.3. Zienswijze verordening Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland (raadsregistratienummer Z/24/090799/413714)

De **voorzitter**: Voor de mensen op de tribune: Holland Rijnland is het samenwerkingsorgaan waarin Voorschoten en - dat zeg ik uit mijn hoofd - dertien andere gemeenten samenwerken in de regio van Voorschoten tot aan de grens met Noord-Holland en in het oosten tot Alphen aan den Rijn.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

5.4. Zienswijze begrotingswijziging Holland Rijnland (raadsregistratienummer Z/24/090800/414783);

5/5. Wijziging gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland (raadsregistratienummer Z/24/090792/413534)

Deze voorstellen worden met algemene stemmen aangenomen.

6. BESPREEKPUNTEN

7. Ambitiedocument Omgevingsvisie Voorschoten 2040 (raadsregistratienummer Z/24/089378/411837)

De **voorzitter**: Met dit raadsvoorstel ligt het Ambitiedocument Omgevingsvisie Voorschoten 2040 ter besluitvorming voor. Het Ambitiedocument bevat de kernkwaliteiten, kansen, uitdagingen en ambities voor de op te stellen omgevingsvisie. De omgevingsvisie is het strategisch ruimtelijk beleid voor de fysieke leefomgeving van Voorschoten. Het Ambitiedocument is het inhoudelijke vertrekpunt voor de verdere uitwerking van deze visie, die volgens mij in 2027 geregeld moet zijn. Nee, volgend jaar al.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. U heeft zojuist al duidelijk aangegeven dat het gaat om het belangrijkste strategische document voor de ruimtelijke ordening van Voorschoten. Eigenlijk gaat het om de vraag hoe we nu denken dat Voorschoten er in 2040 uit gaat zien. Waar moeten wegen komen, waar willen we groen houden, welke huizen willen we bouwen? In zo'n geval doen woorden ertoe, want hoe je het nu formuleert, is essentieel voor hoe dat straks, misschien wel over tien of vijftien jaar, uitgewerkt gaat worden. Wat die woorden betreft is er iets waar de SP in dit document over viel. Er zijn drie kernkwaliteiten van Voorschoten geformuleerd, drie basiszaken, drie belangrijke zaken met betrekking tot de ruimtelijke ordening in Voorschoten. Een van die drie kernkwaliteiten is geformuleerd als "Voorschoten is een welvarend dorp". Als je puur naar de feiten kijkt, kan je dat niet ontkennen. Voorschoten is een welvarend dorp of, zoals het in de toelichting in het document staat: "Er wonen in Voorschoten meer mensen met een hoog inkomen en minder mensen met een laag inkomen dan gemiddeld in Zuid-Holland." Dat is een feit. Daar staat ook nog bij dat mensen met een hoog inkomen relatief meer welvaart en welzijn hebben dan mensen met een laag inkomen. Dat heeft dus een positieve uitstraling op het gemiddelde van Voorschoten. Dat is allemaal waar, maar tegelijkertijd is dit een probleem, want het is een feit dat mensen met een hoog inkomen in Nederland zeven jaar langer leven en kwalitatief een beter leven hebben dan mensen met een laag inkomen. Vanuit de SP vinden we altijd dat dat aangepakt moet worden, dat die verschillen kleiner moeten worden en dat mensen met een laag inkomen dezelfde welzijnstoekomst zouden moeten hebben als mensen met een hoog inkomen. Maar als je dan nu in je toekomstvisie voor de ruimtelijke ordening "Voorschoten is een welvarend dorp" opschrijft en als je zegt dat dat een van onze kernkwaliteiten is, impliceer je ook dat je dat graag zo wil houden.

Dat heeft gevolgen voor je beleid. Als je dat zou willen, zou dat namelijk betekenen dat je moet gaan doen wat Voorschoten de afgelopen tien, vijftien, twintig jaar heeft gedaan: vooral hele dure huizen bouwen waar rijke mensen in kunnen wonen, zodat we een nog rijker en welvarender dorp worden, niet omdat de mensen die er al wonen rijker zijn geworden maar omdat er meer rijke mensen binnengekomen zijn. Dat is niet wat dit college wil, want in het collegeakkoord staat juist dat er meer gebouwd moet worden voor mensen met een kleine beurs en dat er meer betaalbare woningen moeten komen. Dat is een visie die de SP trouwens heel erg deelt. We hadden graag gezien dat dit meer dan 30% sociale huur zou zijn, maar het is in ieder geval beter dan wat er de afgelopen tijd is gebeurd.

Wij vinden dus eigenlijk dat die kernkwaliteit zoals die nu is geformuleerd, niet past bij onze Woonvisie, ons collegeakkoord, onze regionale woonvisie en iets waarover wij het in deze raad - dat dachten wij - met z'n allen eens zijn, namelijk dat we meer betaalbare woningen moeten bouwen. Dat is niet wat deze zin in dit Ambitiedocument impliceert. Daarom dienen wij amendement 312 in, omdat wij het college willen oproepen om die zin te wijzigen. Wat doen we met deze zin? We zeggen niet "Voorschoten is een welvarend dorp", maar dat Voorschoten een forensendorp is tussen twee verschillende grote gemeenten in. Als er een ander tekstvoorstel is dat ook die implicatie weghaalt, vinden wij dat ook prima, maar het gaat er vooral om dat wij niet willen dat nu een Ambitiedocument wordt vastgesteld waarin de ambitie is dat Voorschoten vooral voor de rijken blijft. Het amendement, dat mede wordt ingediend door de PvdA en GroenLinks, luidt:

"Amendement 312.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 14 november 2024, gezien het raadsvoorstel nr.7 d.d. 14 november 2024,

overwegende dat:

- a) Voorschoten ook in de toekomst voor alle inwoners is;*
- b) in deze fase van het proces er alleen nog maar mooie woorden zijn;*
- c) de woorden die we nu vaststellen het beleid van de toekomst gaan bepalen;*
- d) de formulering van de kernkwaliteiten erg nauw luistert;*

constaterende dat:

- e) de derde kernkwaliteit Voorschoten omschrijft als 'een welvarend dorp';*
- f) de toelichting op deze kernkwaliteit beschrijft dat in Voorschoten meer mensen een hoog inkomen hebben en minder mensen een laag inkomen dan in de rest van de provincie;*

van mening dat:

- g) Voorschoten in de toekomst ook toegankelijk moet zijn voor inwoners met een lager inkomen;*
- h) de formulering 'een welvarend dorp' keuzes kan inhouden die wonen in Voorschoten voor lagere inkomens minder mogelijk maakt;*
- i) de schijn moet worden weggenomen dat deze toekomstvisie pleit voor minder betaalbare woningen of andere voorzieningen voor lagere inkomens;*

Besluit:

Aan beslispunt 1 toe te voegen:

'waarbij de derde kernkwaliteit overal in het stuk de titel 'een forensendorp met grote steden nabij' krijgt'."

De **voorzitter**: Dit amendement wordt betrokken bij de beraadslaging over dit agendapunt.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Voor Voorschoten Lokaal was dit een hamerstuk na de discussie in de commissievergadering. Met dit document worden de inhoudelijke kaders vastgesteld die opgehaald zijn door middel van een brede participatie. Ook de inwoners

hebben hun mening kunnen geven. Deze fase, fase 2, is een basis. In fase 3, die hierna komt, worden de bouwstenen uitgewerkt en in fase 4 komen de ambities aan bod. In fase 4 kunnen wij concrete keuzes maken en nog punten toevoegen. De planning is om de omgevingsvisie ter besluitvorming voor te leggen in Q3 in 2025. Dat betekent dat dit Ambitiedocument nu eerst vastgesteld moet worden, want we moeten door om in Q3 in 2025 de omgevingsvisie af te kunnen hebben.

Het amendement van de SP steunen wij niet. Voorschoten is gewoon een welvarend dorp; dat is gewoon zo. In het Ambitiedocument staat nergens dat Voorschoten in de toekomst niet toegankelijk is voor mensen met een lager inkomen. We weten allemaal dat we daar hartstikke voor openstaan.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Het voorliggende document ziet er wat de VVD betreft goed uit. Er staan niet heel veel gekke dingen in. We kunnen ons in grote lijnen vinden in de genoemde kernkwaliteiten en ambities. Het is natuurlijk opgehaald uit het Voorschotense zelf. Als je heel creatief gaat denken, kun je er nog ambities en kernkwaliteiten bij bedenken, maar wat ons betreft volstaat dit op dit moment. Het is een erg abstract stuk; het is heel hoogover. Dat is natuurlijk ook inherent aan het type document dat voor ons ligt. Wij kunnen ons dus eigenlijk vinden in de kanttekeningen die in het raadsvoorstel zelf staan, namelijk dat het stuk heel algemeen is, dat het weinig concreet is en dat er nog niet scherp wordt gekozen. Dat was ook een beetje onze conclusie; maar nogmaals, dat hoort ook bij dit type document. Mijn fractie kijkt dan ook uit naar de volgende fase, de bouwstenennotitie. Dat is wat mij betreft het mooiste woord in het document; ik denk dat je daarmee iedereen in één keer van het bord scrabbelt. Dat is het moment waarop zaken echt uitgewerkt en geconcretiseerd gaan worden. Daar hebben we nu eigenlijk de meeste interesse in.

In de aanloop naar die fase zou ik het college toch iets willen meegeven. Het is dus heel hoogover. Over woningbouw wordt in dit Ambitiedocument dus nog weinig benoemd. Volgens mij is het enige wat daar echt over wordt benoemd dat we liever niet in de buitengebieden willen bouwen of dat we de buitengebieden groen willen houden. Die wens wordt breed gekoesterd in Voorschoten; dat hebben we ook in de commissievergadering gehoord van de sprekers. In diezelfde commissievergadering vorige maand heeft de Rekenkamercommissie een onderzoek gepresenteerd waarin zij adviseert om in de omgevingsvisie concrete locaties aan te wijzen die wij voor woningbouw willen voorzien. Als we in dit document de ambitie uitspreken om niet in de buitengebieden te bouwen, is het misschien verstandig om in de uiteindelijke omgevingsvisie die concrete bouwlocaties wel op te nemen. Dan kan je ook veel strakker zeggen dat we het buitengebied echt onbebouwd laten. Dat zou wellicht kunnen betekenen dat wij ons vooral gaan richten op inbreiding in plaats van uitbreiding; dat is nu ook al het uitgangspunt. Maar dat is voor een volgende fase.

Wat amendement 312 betreft: wij lezen de tekst van het document anders dan de heer Maassen. Wij zien niet dat er hier voor wordt gekozen om vooral heel veel rijke mensen naar Voorschoten te trekken door te zeggen dat Voorschoten een welvarend dorp is. Dat is gewoon een feitelijke constatering en daar is op zich niets mis mee. Ik deel ook niet de zorgen die de heer Maassen in het amendement uit, omdat de uitwerking met concrete voorstellen juist op een later moment komt. Dat is het moment waarop wij met z'n allen aan de slag kunnen gaan om dat goed vorm te geven. Ik zie bijvoorbeeld ook in het document staan: wij willen dat het een inclusieve samenleving is. Dat wordt ook in het document benoemd. Dat impliceert juist het tegenovergestelde van de zorgen van de indieners van het amendement. Wij zullen amendement 312 in de basis dus niet steunen, maar ik wacht ook graag de reactie van het college hierop af; daar ben ik ook nog wel benieuwd naar.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Zoals we in de commissie al aangaven, is dit ook wat ons betreft eigenlijk een hamerstuk. Er ligt een mooi document, dat een uitgebreid participatieproces heeft gehad. Hier en daar waren er wat hobbeltjes in het proces, maar er is met heel veel verschillende groepen inwoners gewerkt aan dit document. Ook wij als raad hebben met een werksessie onze bijdrage daaraan kunnen leveren. We zien onze opmerkingen dan ook terug in het stuk.

In de commissie hebben wij aangegeven dat we bij de uitwerking graag nog wat meer accent op een aantal punten zouden willen hebben. Dat betreft onder andere onze unieke positie en ons

unieke karakter binnen de regio, het verder uitwerken van het buitengebied en daar een stevige visie op neerzetten - vooral voor het behoud van het buitengebied, zodat de provincie niet zegt: daar gaan we de windmolens neerzetten - en met de ondernemers de plannen voor de bedrijven en het centrum verder uitwerken, want dat hebben ze aangeboden en daar moet dan ook gebruik van worden gemaakt.

We willen even ingaan op de constatering en het amendement van de SP. Het document is uitgewerkt door het benoemen van kwaliteiten. Daarna zijn de uitdagingen benoemd en daarna de ambities. Bij de kwaliteiten gaat het, zoals al is aangegeven, om het constateren van feiten. Het gaat vooral om de ambities die benoemd zijn. Bij de ambities zien we genoeg stukken terug over woningen en over de bevolkingsopbouw. Er wordt gezegd dat wij gaan voor een evenwichtige bevolkingsopbouw, verschillende soorten woningtypen, sociale woningbouw en het middensegment. De percentages zijn genoemd, zoals we die ook hebben vastgesteld bij het woonbeleid. Verder wordt er op bladzijde 28 gesproken over "ruimte voor diversiteit", leeftijden, sociaal-economische positie, talenten en mogelijkheden. De woningmarkt moet afgestemd zijn op deze diversiteit. Er wordt gesproken over de ambitie van een mix van betaalbare en duurdere woningen, huur en koop, starters en senioren. Wat ons betreft staat er dus genoeg in over datgene waarvoor het amendement is aangedragen en zien wij het amendement als overbodig.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. Wat voor dorp willen we zijn? Zoals meneer Maassen aangaf: woorden doen ertoe. Wat GroenLinks betreft blijft Voorschoten een divers dorp en blijft het een welkome plek voor iedereen. Daarom staat GroenLinks onder amendement 312. Als je een dorp voor iedereen wilt zijn, betekent dit voor een omgevingsvisie concreet dat je ook plek moet maken voor iedereen. In de omgevingsvisie betekent dat: plek voor betaalbare woningen, want alleen dan voeg je de daad bij het woord en maak je die mooie woorden in de Woonvisie en het collegeakkoord ook werkelijkheid. Als die mooie woorden niet landen, blijven zij immers loos. Dat kan ook anders, maar dit amendement is een mooi concreet voorstel.

Het Ambitiedocument is vooral een stap richting de omgevingsvisie. In die omgevingsvisie zijn we dichterbij de omgevingsplannen. Dat is een instrument waarin straks echt regels staan voor wat er op een plek niet meer mag en dus ook voor wat er wél voorrang krijgt. We hebben het er in de commissie WRG al over gehad en ook nu sluit ik me aan bij de opmerking van de VVD dat we uiteindelijk keuzes gaan maken in de ruimte, want het is een ruimtelijk instrument. Waar behoud je groen? Wat GroenLinks betreft mogen woningen niet ten koste gaan van groen, maar dat heeft wel consequenties. Wij verwachten dus dat wij echt discussies gaan hebben in de zin van: gaan we de hoogte in? Het wordt heel interessant en heel belangrijk om die concrete vragen en afwegingen met elkaar te benoemen, want nu is het nog - dat zeiden we al in de commissie WRG; ik zal het dus niet te lang herhalen - een prachtig document vol taal waar je niet tegen kunt zijn. Het is prachtig, maar juist daar waar het kan gaan wringen en waar we echt discussie en debat over gaan hebben, wordt het interessant.

We hebben het in de commissie WRG ook even gehad over een soort verwarring: is dit nu een document van het college of is het een document van het hele dorp, omdat iedereen mocht meespreken? De wethouder gaf aan dat het van de inwoners is, een product van participatie, maar laten we wel wezen: natuurlijk drukt het college een stempel op de visie. Dat kan bijna niet anders; daarvoor zit u ook in het zadel, maar wij vatten het antwoord van de wethouder dat het van de inwoners is wel op als een heel mooi en goed streven om het een inclusief document te maken, zodat ook andere inwoners zich erin zullen herkennen, dus ook de inwoners die niet op dit college gestemd hebben; dat zijn er ook nog behoorlijk wat. En wie weet wat 2026 brengt.

In de commissie WRG maakte ik me, om het eufemistisch te zeggen, al een beetje zorgen over het gebrek aan uitgewerkt beleid op biodiversiteit, mobiliteit en bomen. Waarom zou je je zo ontzettend druk maken over beleid dat er niet is? Omdat we in het kader van deze omgevingsvisie discussies gaan krijgen zoals ik die al aanhaalde en omdat het erg gevaarlijk is om dat waar we al beleid op hebben, voorrang te geven. Ik voorzag - en we voorzien nog steeds - het gevaar dat het makkelijker is om dingen waar beleid op is, bijvoorbeeld parkeerbeleid, dan maar prioriteit te geven ten opzichte van het beleid op biodiversiteit, dat er niet is. De wethouder gaf aan dat wij - dat waren zijn woorden - daar extra alert op moeten zijn. Om die discussie verder op te pakken en verder te gaan met waar we in de commissie WRG gebleven waren, is mijn vraag aan de wethouder of hij dit proces nogmaals kan toelichten: hoe komen we tot een debat hierover, hoe

gaan de bouwstenen precies opgebouwd worden en hoe zouden groen en biodiversiteit een stevige plek in dit proces kunnen krijgen?

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ons burgerraadslid Ad de Graaf memoreerde het al, net als mevrouw Ilić: wat is nu eigenlijk de status van dit document? Is het een document van het college of is het de som der delen van alle bewoners en organisaties die ingesproken hebben? Dat blijft een beetje lastig en ik zou graag een wat duidelijker antwoord van de wethouder willen krijgen op die vraag.

Een van de interessante bijlagen bij dit Ambitiedocument Omgevingsvisie is het participatieverslag, dat als bijlage aan dit voorstel is toegevoegd. Het is interessant dat betaalbare woningbouw by far het meestgenoemde onderwerp in de stukken is. Een tweede punt dat vaak genoemd werd, was groen: we willen graag dat het een groen dorp blijft. Meneer Lavrijsen refereerde er al aan in zijn bijdrage: we hebben verschillende wensen en er is sprake van ruimtegebrek; dan moet je dus keuzes gaan maken. Wat mij betreft moet het in die bouwstenennotitie echt een stukje concreter worden. Dit soort dilemma's die er straks liggen, moeten daar neergelegd worden en dan moeten er ook keuzes worden gemaakt. Als je besluit dat we niet in het buitengebied gaan bouwen en dat we vooral op bestaande locaties willen gaan inbreiden, zou het zomaar kunnen zijn dat je de hoogte in moet gaan. Dat soort keuzes moeten dan ook in zo'n bouwstenennotitie staan.

Gisteren was hier de jongerenraad op bezoek, jonge mensen die zich druk maken om de toekomst van Voorschoten en die hier ook graag een betaalbare woning willen krijgen. Recent hebben ze een enquête uitgevoerd. Ongeveer 120 à 130 jongeren hadden daaraan meegedaan. Meer dan 70% wil graag in Voorschoten wonen, in een betaalbare woning. Dat is onmogelijk, als je de geluiden van deze jongeren gisteravond hebt gehoord. Die geluiden kennen wij als Partij van de Arbeid ook. Laat dit soort dingen nou ook expliciet terugkomen in die bouwstenennotitie, want we willen dat levendige dorp zijn. Dat zijn we, maar het kan nog een slagje beter, ook voor de toekomst, want die jongeren zouden hier ook langer gaan wonen, zouden bijdragen aan de verschillende voorzieningen en zouden er ook voor zorgen dat er een goede bijdrage wordt geleverd aan de verschillende sportverenigingen, die soms zitten te schreeuwen om vrijwilligers. Mijn angst is heel groot dat we die jongeren eigenlijk vergeten in die hele afweging. Mijn oproep aan de wethouder, waar ik graag een reactie op hoor, is hoe hij dit denkt mee te nemen in die bouwstenennotitie.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. In de commissie hebben wij eigenlijk al gezegd wat we wilden zeggen. Wat ons betreft is het stuk een hamerstuk, net zoals Voorschoten Lokaal en het CDA al zeiden. We willen ons wel aansluiten bij de woorden van mevrouw Ilić over inclusie; dat heeft zij heel mooi verwoord en dat delen we helemaal, want iedereen moet zich herkennen in de uiteindelijke omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Wat amendement 312 van de SP betreft: we lezen "welvarend" net als de VVD anders in het stuk, maar we willen wel dat we een dorp zijn waar iedereen kan wonen. Dat lezen we nog niet echt terug.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. Ik denk dat ik namens het hele college kan zeggen: wat fijn dat er zoveel belangstellenden op de tribune zitten. Het is geweldig dat u belangstelling heeft in de politiek. Het is ook geweldig wat we hier samen in dit huis mogen doen en we hopen echt dat u zich hier in de toekomst thuis gaat voelen.

Wat de inbreng over het Ambitiedocument Omgevingsvisie betreft, wil ik graag wat uitgebreider stilstaan bij de inbreng van de SP, van de heer Maassen, omdat ik denk dat ik met die reactie in één klap ook kan reageren op wat andere sprekers hebben gezegd. Hoe je formuleert, is inderdaad essentieel. Dit is het Ambitiedocument waarin - dat is ook een formulering - ambities van het hele dorp zijn opgehaald. Ikzelf als verantwoordelijk portefeuillehouder heb hier niet één woord in geschreven. Het is opgehaald uit het dorp; velen van u hebben daar vast aan meegedaan. Dat is wat het is. Bij dat ophalen van ambities zijn als startpunt wel een aantal kernwaarden meegenomen die eerder in andere stukken naar voren gekomen zijn. Als we daar iets aan zouden veranderen, wat feitelijk de strekking van het voor ons liggende amendement is, weet ik niet zeker in hoeverre we een deel van het participatieproces toch een stukje geweld aandoen, want daar is het wel uit voortgekomen. Zoals gezegd gaat het om de formulering; die is heel essentieel. In het voorliggende stuk wordt op pagina 13 uitgelegd wat die kernwaarde "een welvarend dorp met grote steden nabij" betekent. Ik pak die pagina erbij; deze kathedraal is wat klein voor laptops en

allemaal andere dingen erbij. Daar staat dat dit echt niet alleen in het kader van welvarendheid bedoeld wordt, maar ook in het kader van welzijn. Dat werpt een heel ander licht op wat hier bedoeld wordt, want welzijn is een persoonlijke, subjectieve ervaring, hoe je in het leven staat en hoe goed je in je vel zit. Het gaat daarbij om hoe je je lichamelijk voelt - ben je ziek of niet? - maar ook om hoe het geestelijk met je gaat - heb je stress of niet? - en om hoe het sociaal met je is gesteld: is dat zoals je het zou willen of is dat anders? Kortom, het gaat eerder om welbevinden. Als iemand graag een woning wil bewonen en als dat niet lukt, geeft dat stress. Dat is dus een negatief effect op het welzijn, op het welbevinden. Het wordt dus in die zin genoemd. De inbreng van een aantal andere sprekers impliceerde ook duidelijk dat er helemaal niet staat dat we geen waardering hebben voor inclusiviteit of goedkopere woningbouw.

Daarnaast hebben we vorige week de begroting aangenomen; ik denk dat dat ook een context is. Dat gebeurde trouwens met bijna algemene stemmen. Op pagina 5 in die begroting, helemaal voorin, staat in vette rode letters: "Voorschoten heeft meer betaalbare woningen voor verschillende doelgroepen nodig en we zetten in op ontwikkelingen van meer betaalbare woningen, met name gericht op jongeren, jonge gezinnen en senioren". Dat is waar we nu zijn. En die kernkwaliteiten bestaan al even; dat is dus ook een context waar dit vandaan komt.

Kortom, ik zou zeggen: laat dit voor nu even rusten, gegeven de fase waar we nu in zitten, namelijk het ophalen van informatie. Hier zit niet in hoe we met elkaar gaan bepalen hoe we willen dat de toekomst eruit gaat zien nadat we de omgevingsvisie gevormd hebben, want dat komt in fase 4 van het bouwproces van de omgevingsvisie. Dat is iets anders; daar zijn we nog lang niet.

De heer Maassen ging in op sociale huur en percentages. Dat punt is dan gemaakt. We hebben het daar in een andere context al eerder over gehad. Wellicht gaan we op korte termijn met elkaar in debat over de bevindingen van de Rekenkamercommissie over het woonbeleid en wat daarmee samenhangt, maar dat is nu even niet aan de orde. Dit is een Ambitiedocument waarin opgehaald is wat men vindt van het dorp. Dat is waar het nu om gaat.

Kortom: stel nou eens dat we in fase 4 met elkaar tot de conclusie komen dat het woord "welvarendheid" toch een beetje wringt en misschien aan herijking toe is, dan zou dat een prima moment zijn om dat met elkaar te doen. En stel nou eens het hypothetische geval dat dan rond het ophalen van informatie over fase 4 voor het maken van keuzes bijvoorbeeld door de SP bij monde van de heer Maassen wordt ingebracht dat we die kernwaarde anders zouden moeten formuleren, dat we duiding zouden moeten geven aan wat je precies met "welvarendheid" bedoelt of dat we dat woord eruit zouden moeten halen, dan zou dát het moment zijn om dat te doen in het kader van hoe we de toekomst willen inrichten. Het ene beslispunt dat nu voor ons ligt, is daar niet het goede moment voor. Dit is alleen het Ambitiedocument en we hebben dit alleen maar opgehaald. Wat dat betreft ontraden we het amendement. We hebben wél begrip voor de achterliggende gedachte. We vinden echt dat er geen aanleiding voor is, want je laat dan een heel essentieel woord weg, namelijk het woord "welzijn". En de kans om hier iets van te vinden en er iets over te zeggen, komt gegarandeerd. Die toezegging wil ik u dus doen: we zullen dan echt met welwillendheid naar een dergelijke inbreng kijken.

De **voorzitter**: De heer Maassen wil interrumpen. Meneer Maassen, kan dat niet in de tweede termijn? Zullen we dat zo doen ten behoeve van een ordelijke discussie?

De heer **Maassen** (SP): Dat is goed.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw medewerking.

Wethouder **Van der Elst**: Dan de fractie van Voorschoten Lokaal. Dank aan mevrouw Persoon voor haar positieve woorden. De fractie van de VVD kan zich ook in grote lijnen vinden in wat hier staat. Wij kijken ook uit naar volgende fases. Het is een concretisering in stappen. Zoals gezegd gaan we het hebben over woningbouw en het rapport van de Rekenkamercommissie. Het lijkt ons ook heel relevant dat er keuzes worden voorgelegd over bouwlocaties, al dan niet de hoogte in, en waar dan. Dat is echt iets waaraan je met dit document moet ontleen wat we gaan doen. De VVD merkte terecht op dat de inclusieve samenleving ook al verpakt zit in het nu voorliggende stuk.

Het CDA noemde accenten voor punten. Ook die moeten echt in fase 4 aan bod komen. We erkennen dat en we zijn het wat dat betreft met u eens.

De fractie van GroenLinks, bij monde van mevrouw Ilić: het is dus echt door het dorp opgehaald, niet door het college. Dit is geen beleidsmatig stuk van het college. Het college stelt het letterlijk aan u voor ter besluitvorming, maar de portefeuillehouder heeft er geen woord in geschreven, zoals gezegd. Ik heb overigens wel staan te interviewen: ik heb gewoon keurig opgeschreven wat de mensen op de markt mij zeiden. Dan zei ik: "Goh, wat interessant dat u dat zei". En dan schreef ik dat op. Dat was het. We hebben een memo toegezegd waarin wij nog ingaan op het toch wel lastige punt dat er aan de ene kant de omgevingsvisie is en dat er daarnaast bestaand sectoraal beleid is, van parkeren tot energietransitie, woningbouw enzovoorts. Hoe verhoudt dat zich nou als dat niet helemaal hetzelfde is? Daar zal heus wel een stukje balanceeract naar voren komen. Toch is het de bedoeling dat aan de ene kant de omgevingsvisie keuzes aangeeft, maar niet op een detailniveau zoals je dat in de sectorale beleidsstukken ziet. Mocht er ooit een tegenstelling blijken te zijn, dan moeten we met wijsheid met elkaar kijken hoe we daarmee omgaan, al dan niet met maatwerk, zonder dat we - dat hebben we nadrukkelijk afgesproken bij de startnotitie van de omgevingsvisie - ineens toch weer alle mogelijke beleidsstukken moeten herschrijven, alleen omdat het in de omgevingsvisie net een beetje anders verwoord staat. Dan gaat het immers wel heel erg duur en ingewikkeld worden.

De fractie van de PvdA stelde feitelijk dezelfde vraag: van wie is het document? Sowieso ligt het nu bij de raad; het is nu dus van u en u heeft gehoord door wie het opgesteld is en wie de inbreng heeft geleverd. Ook in die inbreng werd aangegeven dat er keuzes gemaakt moeten worden. Dat moeilijke stuk gaat nog komen. Ook in fase 3 zijn er gesprekken geweest. Ik heb begrepen dat sommigen van u daar al aan deelgenomen hebben; het is goed om dat te horen. Ook jongeren zullen daarbij betrokken zijn. Als ik het goed heb begrepen, zijn zij al betrokken geweest.

Dat was in grote lijnen mijn reactie in de eerste termijn.

De **voorzitter**: Zijn de vragen genoeg beantwoord? Dat is het geval. Er is behoefte aan een tweede termijn. Dat doe ik zo veel mogelijk in dezelfde volgorde.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik ben een beetje in verwarring door de beantwoording door de wethouder, want hij zei eigenlijk: we zijn nu in fase 2 van een langdurig proces; straks, in fase 4, mag u veranderingen aanbrengen. Zo werkt het dus niet. Het college stuurt een stuk naar de gemeenteraad. De gemeenteraad moet daarover besluiten. Dan mag de gemeenteraad daar wijzigingen in aanbrengen. Dit is een beetje uitstelgedrag: "Straks mag u er wat van vinden, maar nu moet u gewoon even ja en amen zeggen." Daar hou ik niet zo van. Ik bedoel: waarom zou de raad nu over dit stuk moeten besluiten als we er niks aan mogen veranderen? Zo werkt het niet in een gemeente.

De wethouder zegt ook: ik hoor en snap de bezwaren. Dank daarvoor. Dan zegt hij: misschien, eventueel, kunnen we het in de toekomst aanpassen in de vierde fase van het proces. Dat vind ik wel heel erg vaag. Dat is een beetje in de categorie: als je nu stil bent, mag je wanneer we thuiskomen heel misschien een snoepje. Mijn ouders kwamen daar nooit mee weg. Ik was dus ook niet van plan om de wethouder daarmee weg te laten komen. Ik zou toch wat concreter van de wethouder willen horen in hoeverre hij bereid is om in een volgende fase die formulering van de derde kernkwaliteit aan te passen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Dit is voor ons een hamerstuk. Het is voor ons heel duidelijk; het stuk is heel duidelijk. Ik vind het jammer dat meneer Maassen verward is.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Ik dank het college voor de duidelijke uitleg over dit stuk. Als oud-medewerker van het welzijnswerk hier in Voorschoten kan ik me natuurlijk alleen maar aansluiten bij het betoog van de wethouder over de samenhang tussen welzijn en welvaart. Wij hebben verder geen opmerkingen of vragen meer.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Wij hebben niet echt behoefte aan een tweede termijn. Ik denk dat we onze tijd opsparen voor de echt belangrijke dingen.

De heer **Maassen** (SP): Ik begrijp dat het CDA de toekomstige inrichting van het dorp niet belangrijk vindt.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Ik vind het een héél belangrijk punt, maar een amendement dat geen wezenlijk verschil maakt, vind ik niet belangrijk.

De heer **Maassen** (SP): Zoals de titel van het amendement al zegt: woorden doen ertoe. Mensen die vinden dat ze op deze manier worden buitengesloten, zullen uw woorden niet prettig vinden.

Mevrouw **Ilić** (GroenLinks): Voorzitter. Zestien jaar is niet zo lang; 2040 is niet zover weg. Dat zegt niks over het ledenbestand van het CDA, maar de leden van GroenLinks zijn echt nog jong over zestien jaar. Voor ons is het dus wél belangrijk. Ik kan de wethouder niet helemaal volgen. Ik vroeg eigenlijk een geruststelling. Stel mij gerust. U zei voor de vergadering dat we er met z'n allen alert op zijn, maar stel GroenLinks gerust dat we er, hoewel dit college geen beleid maakt voor biodiversiteit en geen nieuw beleid heeft voor bomen en voor mobiliteit, dus geen 30 km-zones, met z'n allen alert op zullen zijn dat parkeren, bouwen et cetera niet ten koste gaan van dat soort belangen. U begon met een geruststelling over bouwstenen, maar vervolgens kan ik niet horen wanneer de raad daarover gaat. Daar wil ik dus graag iets meer over horen. Hoe komt bijvoorbeeld groen daarin en wanneer ga ik daar als raadslid nog iets over mogen zeggen? Totaal niet geruststellend is dat u zegt dat we sectoraal beleid niet gaan herschrijven. Dat is er niet; dat is nog minder geruststellend. Kunt u daar iets meer over vertellen? Hoe moet ik dit zien? Ik kan dit niet helemaal volgen.

De **voorzitter**: De Partij van de Arbeid en D66 hebben geen opmerkingen in de tweede termijn. Het woord is dus weer aan de wethouder. De heer Maassen heeft gevraagd om meer concreetheid van de toezegging dat er in fase 3 kan worden meegedacht en dat dan veranderingen kunnen worden overwogen. Ook GroenLinks heeft een aantal vragen gesteld over meer concreetheid over wanneer, in welke fase, de raad daadwerkelijk invulling gaat geven, over het beleid voor biodiversiteit, groen, mobiliteit et cetera.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. De heer Maassen en ondergetekende hebben in ieder geval één ding gemeen: wij hebben in onze jonge jaren regelmatig de gang naar de snoeptrommel kunnen vinden. Aan deze kant heeft dat geleid tot een hoge mate van welzijn, niet alleen toen maar nu nog steeds. Dat is in ieder geval iets. Meneer Maassen, ik ga natuurlijk niet zeggen wát we met elkaar gaan vaststellen in fase 4, maar als u ervoor zorgt dat er heel concreet gezegd wordt dat we dat woord "welvarendheid" moeten herijken, wil ik u zeker de toezegging doen dat we dat op voorhand begrijpen. Ik stel me daar op voorhand zeer ontvankelijk voor op, want u heeft wel een punt gemaakt: je zou het kunnen interpreteren zoals u dat gedaan heeft.

De heer **Maassen** (SP): Op verzoek van de wethouder bij dezen: het woord "welvarendheid" moeten we herijken.

Wethouder **Van der Elst**: Ik neem aan dat dit genotuleerd wordt en u heeft gehoord hoe we hiertegen aankijken. Nogmaals, het is niet aan het college om vast te stellen wat we in fase 4 op gaan schrijven. Daar bent u nadrukkelijk bij betrokken.

Ten slotte mevrouw Ilić van GroenLinks en de geruststelling. Via de bouwstenen zal het nodige gezegd worden over waar we voor kiezen. Mocht er strijdigheid ontstaan - dat kan natuurlijk, bijvoorbeeld tussen een woonvisie en aan de andere kant een omgevingsvisie - dan zullen we moeten kijken hoe dat zich tot elkaar verhoudt. Het moet niet te gek worden. Maar nogmaals, we hebben op verzoek van de VVD, toen we met de startnotitie bezig waren, nadrukkelijk toegezegd dat we niet alle beleidsstukken opnieuw gaan opschrijven. Dat kost te veel tijd en dus ook geld.

De **voorzitter**: We hebben twee termijnen gehad. Normaal is de beraadslaging in twee termijnen. Ik geef het woord nog even aan de heer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Misschien vindt u het prettig om voordat u begint aan de stemming nog even een terugkoppeling te horen. Ik heb een toch wel redelijk duidelijke toezegging van de wethouder gekregen dat in de toekomst naar deze woorden wordt gekeken. Ik heb ook de koppen geteld in de discussie over het amendement, dat geen meerderheid zou krijgen. De toezegging van de wethouder vind ik daarom voldoende. Na overleg met mevrouw Ilić en de heer Posthuma trek ik het amendement in.

De **voorzitter**: Ik denk dat ik kan concluderen dat het amendement in overleg is ingetrokken. Er is een verschil tussen "na overleg" en "in overleg".

De heer **Maassen** (SP): Ja, in overleg.

De **voorzitter**: U heeft ons geleerd dat woorden ertoe doen. Ik concludeer dat amendement 312 van de SP, de PvdA en GroenLinks is ingetrokken en geen onderwerp van beraadslaging meer is. Ik sluit de beraadslaging en we gaan over tot de stemming.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

De **voorzitter**: Ik schors een minuutje, zodat de deelnemers van de cursus elders hun beraad kunnen voortzetten.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

8. Kaderstellende notitie Ontwikkelvisie bedrijventerreinen (raadsregistratienummer Z/24/090928/412566)

De **voorzitter**: De kaderstellende notitie Ontwikkelvisie bedrijventerreinen formuleert de uitgangspunten voor de lokale ontwikkelvisie hierover. Het gaat onder meer over hoe verschillende belangen kunnen worden gecombineerd, zoals het vestigingsklimaat, voorzieningen, natuur en veiligheid. De raad zal de ontwikkelvisie in 2025 vaststellen. Het college stelt voor dat de raad de kaderstellende notitie vaststelt en daarbij twee profielen kiest als basis voor de verdere uitwerking, namelijk profiel 1, ruimte voor lokale bedrijvigheid en familiebedrijven, en profiel 4, stadsverzorgende, productieve economie.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. In de commissie was er sprake van dat dit mogelijkwerijs zelfs een hamerstuk kon worden, maar de technische vragen die het CDA gesteld heeft, gaven aanleiding om dat toch niet te doen. Op bladzijde 18 wordt melding gemaakt van het verplicht stellen van deelname aan parkmanagement. De beantwoording van de vragen gaf niet voldoende informatie om te kunnen weten hoe dit verplicht zou kunnen worden gesteld. We hebben dit dus even teruggenomen om te kijken of we het stuk moeten amenderen, maar een van de ondernemers is zo vriendelijk geweest om ons ervan op de hoogte te stellen dat de beantwoording niet compleet was. Er is namelijk een Verordening bedrijveninvesteringszone, die geldig is op bedrijventerreinen met parkmanagement. Die verordening is ook wetgeving, waardoor mensen via de ozb bijdragen aan het parkmanagement. Daarmee is dat eigenlijk opgehelderd, maar wij vinden het een beetje overdreven om dit in z'n geheel in het stuk te zetten. Dit is natuurlijk een opmaat naar een Ontwikkelvisie bedrijventerreinen, die weer een bouwsteen is die straks in de omgevingsvisie terecht gaat komen. We zouden graag van de wethouder horen of hij bij de ontwikkelvisie, dus bij de vervolgstap die wij met elkaar gaan nemen en die ook voor besluitvorming wordt voorgelegd, die bedrijveninvesteringszone wil vermelden als mogelijkheid om verplichte deelname te regelen. Daarmee zou het dus geregeld zijn.

Wij willen de wethouder nogmaals bedanken voor zijn toezegging in de commissie over het meenemen van een meetbare invulling van de basiskwaliteit, die ook opgenomen wordt in het stuk, en voor het feit dat er goed naar geluisterd is dat we in Voorschoten geen bedrijventerrein hebben waar de bedrijven allemaal dezelfde schoenmaat hebben maar dat zij allemaal verschillend maatwerk nodig hebben. Ook daarvoor willen wij onze waardering uitspreken.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Zoals mevrouw Kortekaas al aangaf, was dit eigenlijk een hamerstuk in de commissie B&B. De reden waarom we hier zitten en dit toch even bespreken, heeft te maken met de aankondiging van een amendement van het CDA. Ik begrijp nu dat dat amendement er niet komt; dat had ik eigenlijk al eerder begrepen, want het zat niet bij de stukken. Het is eigenlijk een beetje jammer dat we hier dan toch deze tijd aan besteden, hoewel we vanavond tijd genoeg hebben. In de commissie hebben we al aangegeven dat de kaderstelling acceptabel is voor GroenLinks. Nu ik toch aan het woord ben: we hebben ook aangegeven dat we de ambitiestelling op het punt van innovatie in dit stuk een beetje teleurstellend vinden. We begrijpen de overwegingen van het college wel. We zijn blij dat er niet gestuurd wordt op

uitbreiding van de Dobbewijk, maar vooral op het beter gebruikmaken van de ruimte. Er volgt nog een onderzoek; het is goed om dat te doen. Ten slotte hebben wij de suggestie voor de wethouder om de zinsnede die geuit wordt als een van de ambities, "Voorschoten heeft een bruisende economie", niet meer op te nemen in de omgevingsvisie, want om eerlijk te zijn, is die zinsnede een beetje onzinnig.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ook voor ons was dit een hamerstuk, maar het is min of meer door het CDA geagendeerd. Laat ik er dus ook maar wat over zeggen. Voorschoten Lokaal kan zich goed vinden in de uitgangspunten van deze visie, waaruit een aantal profielen naar voren zijn gekomen. Het college kiest ervoor om een brede keuze te maken en daarom niet voor één maar voor maar liefst twee profielen te kiezen, waarbij het college ook nog eens optimaal rekening houdt met de regionale bedrijvenvisie en de lokale woonomgeving. Vier vliegen in één klap. Chapeau; ik kan niet anders zeggen. De zogenoemde profielen 1 en 4, waarover wij moeten besluiten, betreffen exact de bedrijvigheid die wij nodig hebben in ons dorp. Met de keuze voor deze profielen voorkomen wij dat de kostbare en beperkte ruimte die wij als Voorschoten nog hebben en waaraan de heer 't Lam ook refereerde, wordt gebruikt voor bedrijven zonder binding of verdien capaciteit in het dorp zelf. Gelukkig is er dus geen focus op grote blokkendozen met goederen voor inwoners buiten Voorschoten, waar slechts een of enkele mensen werken. Rekening houden met de lokale woonomgeving vinden wij als Voorschoten Lokaal heel belangrijk. Daar waar het kan, zijn wij voorstander van het combineren van wonen en werken in één pand, mits dit niet tot overlast bij de burens zal leiden. De huidige ontwikkelvisie voorziet ten aanzien van de verdere uitwerking tot beleid in deze mogelijkheid. Wij vertrouwen erop dat de wethouder deze vorm van bedrijvigheid op zijn netvlies zal houden. Op dit moment hebben wij dus niks toe te voegen aan de visie, behalve dat wij de wethouder met klem vragen om de ondernemers zo veel mogelijk mee te nemen in de verdere ontwikkeling naar beleid en om gebruik te maken van hun ideeën en expertise. We wensen hem veel succes met de uitwerking van dit belangrijke dossier.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. We hebben hier natuurlijk uitvoerig over gesproken en we hebben geconcludeerd dat het een hamerstuk was. Toch merken we dat iedereen nog teksten heeft om mee te geven. Dat doe ik dus ook. Wij vonden het fijn om te horen dat de focus op deze twee scenario's ligt, maar dat er zeker ook de mogelijkheid is om het scenario dat de BIZ en de bewonersvereniging samen hebben gemaakt, verder uit te werken. Dat vinden wij fijn. Dus dank daarvoor. We zijn nog wel benieuwd naar het volgende; misschien kan de wethouder daar iets over zeggen. We gaan onderzoeken wat wettelijk mogelijk is qua eventuele uitbreiding, maar de vraag die je dan stelt, is cruciaal. Dat geldt ook voor het precieze gebied dat je aangeeft. Juristen kunnen op verschillende manieren naar een tekst kijken; daar weet de voorzitter alles van. Ik wil hier geen toezegging of informatie over, want ik ben geen jurist, maar ik denk wel dat de vraag wat er mogelijk is, op twee manieren kan worden gesteld en beantwoord. Als je vraagt "is het mogelijk om dit te doen?", is het antwoord misschien ja. Als je vraagt "kunnen jullie zeggen aan welke regels we moeten voldoen om uit te breiden?", is het antwoord misschien anders. Ik ben dus benieuwd hoe de wethouder dit ziet en welke vraag er gesteld wordt.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Als het CDA gratis spreektijd gaat uitdelen, doe ik natuurlijk mee. Nee, het is heel fijn dat we hier nog wat over kunnen zeggen. Ik wil de wethouder het volgende meegeven. In het plan staat dat er vooral gekeken gaat worden naar inbreiding op het bestaande bedrijventerrein in de Dobbewijk, maar aan de zijkant wordt ook de suggestie gewekt dat er hier en daar nog wat van de groene zone af kan worden gehaald. Ik wil het college echt met klem meegeven - en daar wil ik graag een reactie op krijgen - dat de opvatting van de provincie daarover vrij helder is: dat mag gewoon niet in dat gebied. Daar gaat ze de gemeente ook geen akkoord voor geven. In de stukken staat ook dat het vrij veel ambtelijke capaciteit zal kosten als je daar iets aan gaat doen. Wat mij betreft kunnen we die schaarse capaciteit het beste inzetten voor dingen waar we iets voor kunnen realiseren. Dat is dus niet daar. Dus graag een reactie van de wethouder op mijn opmerking hierover.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Zoals verwacht staan er inderdaad niet meer zo heel veel vragen open. Ik ga ze één voor één langs. Ik begin met de vraag van het CDA over de BIZ in de ontwikkelvisie. Ik heb de vorige keer al aangegeven dat we dat in de uitwerking verder zullen uitwerken: wat betekent het, hoe werkt het en hoe kunnen we dat eventueel inzetten? We zullen daar dus gewoon wat meer over opnemen, zoals u ook vroeg, want ik denk dat het in de basis een

goed instrument is. Het is de vraag of het overal ingezet kan worden, maar daarop zullen we terugkomen.

De suggestie van GroenLinks nemen we mee, ook al hangt het natuurlijk niet alleen van de bedrijventerreinen af of de economie bruist of niet. We hebben natuurlijk ook het centrum, de centra, en we hebben eventueel het toerisme en de recreatie. We zullen dus gewoon kijken hoe dat uitpakt.

Voorschoten Lokaal: het is uiteraard altijd onze insteek om juist de ondernemers goed mee te nemen. Gelukkig hebben we binnen de ambtelijke organisatie ook weer wat extra handjes om daar goed aandacht aan te besteden. Dank ook nogmaals voor de succeswensen.

D66 vroeg welke vraag precies gesteld gaat worden. Dat moeten we eigenlijk zelf nog definiëren, maar ik denk dat we redelijk helder voor ogen hebben welk stukje, dus welk strookje, interessant zou zijn voor zo'n eventuele uitbreiding. Het stukje waar het over gaat, is één strookje waar eigenlijk al dat uitstulpsel van De Groot in de rechte lijn zit en dat eindigt op de lijn waar het oude Mexx-terrein begint. Ik kan me dus voorstellen dat we op die manier die uitvraag doen: wat is hier wel of niet mogelijk?

De reactie op de Partij van de Arbeid: ik heb nu al iets gezegd over dat stukje. Ik heb inmiddels gemerkt dat de opvatting van de provincie af en toe toch wat meer ambigu is dan je in eerste instantie zult denken. Daarom willen we juist zwart-op-wit een antwoord van de provincie hebben. Dat is natuurlijk ook wat de ondernemers en ook de bewoners eigenlijk aan ons vragen: geef ons nou een keer helderheid voor de toekomst - is het nou ja of nee? - zodat we niet iedere keer die discussie hebben. Ik denk dus dat het terecht is dat we die goede uitvraag doen. Ik denk dat we, zoals ik zei, al redelijk helder hebben welk stukje dat is. Dat hoeft dus ook niet uitermate veel ambtelijke capaciteit te kosten.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik zal proberen, ook namens Voorschoten, om wat meer duidelijkheid vanuit de provincie te kunnen krijgen. Ik zal mijn best daarvoor doen.

De **voorzitter**: Er is geen behoefte aan een tweede termijn. Volgens mij zijn alle vragen beantwoord, ook gelet op de uitvoerige discussie in de commissie en het feit dat dit bijna een hamerstuk was. Ik sluit de beraadslaging en we gaan over tot de stemming.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

9. Overig

Van dit agendapunt is geen gebruik gemaakt.

10. Sluiting

De **voorzitter**: Het was een korte, krachtige, maar toch betrokken vergadering met enthousiaste supporters op de tribune. Ik herhaal het verzoek om deze zaal in een voortvarend tempo te verlaten, gelet op het ondernemersontbijt dat hier morgenochtend plaatsvindt. We kunnen elkaar beneden in de hal elkaar verder ontmoeten. Dank u wel.

De voorzitter sluit om 21.17 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 12 december 2024.

De griffier,

De voorzitter,

Drs. B.J. Urban

Drs. N. Stermerdink